

Cognitieve flexibiliteit

De cognitieve flexibiliteit verwijst naar het zich vlot kunnen aanpassen en wisselen van regels in nieuwe situaties en naar het snel en accuraat wisselen tussen het uitvoeren van twee (of meer) verschillende taken. Kinderen leren om de ene keer een optelsom te maken en de andere keer een aftreksom. Ze leren om een negatieve gedachte om te buigen naar iets positief. Ze leren om zich aan te passen als er een wijziging is in de dagplanning, als de instructie van de leerkracht verandert, als ze zich in een ander perspectief verplaatsen, als ze een andere oplossingsstrategie uitproberen. Het is geen gemakkelijke opdracht voor de meeste kinderen om flexibel om te gaan met hun denken en ze hebben tijd en ondersteuning nodig.

Vaardigheid: Om gedrag aan te sturen

Dimensie: Doen (gedrag)

Definitie:

Flexibiliteit is de vaardigheid om plannen te herzien als zich belemmeringen of tegenslagen voordoen, zich nieuwe informatie aandient of er fouten gemaakt worden. Het gaat daarbij om aanpassing aan veranderende omstandigheden.

Een jong kind kan zich (meestal) zonder al te veel problemen aanpassen aan een verandering in de planning. Een tiener accepteert misschien een alternatief, bijvoorbeeld een andere taak als de eerste keus niet mogelijk is.

Waarom ontwikkelen?

Als je deze vaardigheid goed beheerst, levert je dat veel op!

Een kind wat merkt dat een aanpak die het kiest niet werkt (bijvoorbeeld denkt dat je dingen wel onthoudt, maar dat blijkt niet zo te zijn), en hij/zij bedenkt dan een alternatief (opschrijven), dan is de kans groot dat het verder komt. Of als dingen niet gaan zoals je wilt, en in plaats van dat je treurt om wat niet kan, gaat denken in nieuwe kansen en mogelijkheden, dan ben je flexibel! Kinderen met een gebrekkige flexibiliteit raken ernstig van slag als er onverwachte dingen gebeuren in de groep of omgeving. Als je niet flexibel kunt reageren op veranderende omstandigheden dan kan dat lastig zijn, niet alleen voor jezelf maar ook voor de omgeving. De omgeving kan namelijk niet altijd aangepast worden. Daarom is het noodzakelijk dat kinderen leren flexibel te zijn, zowel in gedrag als in hun emoties (teleurstellingen, frustraties, woede). Dat moeten kinderen leren.

Verband met andere executieve vaardigheden: IC, ER, GE

Stimuleren van de vaardigheid:

- De nieuwigheid van een situatie beperken door niet al te veel veranderingen tegelijk te introduceren.
- Zo veel mogelijk aan plannen proberen te houden.
- Vooraf waarschuwen voor wat komen gaat.
- Reduceer de complexiteit van een taak.
- Laat kinderen kiezen (meestal worden ze inflexibel als ze ergens toe gedwongen worden).

- Geef denktijd : Stop met wat je bezig bent, denk na over jouw gedrag , doe + probeer en leer

Knelpunten:

Het kind:

- is snel van slag
- heeft moeite met het bedenken van meerdere oplossingen; – heeft moeite met 'regels zijn regels';
- past zich niet snel aan bij onverwachte situaties;
- blijft bij tegenslagen 'er in hangen'.